

MONITOR CHIŃSKI

STYCZEŃ 2016

„Monitor Chiński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Chinach, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie Europy Środkowej oraz działania zagraniczne chińskich władz lokalnych w prowincji Syczuan. Monitor opracował dr Bartosz Kowalski – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHIŃSKI

STYCZEŃ 2016

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

13 stycznia: rozpoczęcie rozmów na temat przyznania przez UE statusu wolnorynkowego gospodarce chińskiej. Komisja Europejska ma podjąć decyzję w tej sprawie do połowy 2016 r. Natomiast Chińczycy stoją, na stanowisku, że po 15 latach od akcesji do WTO, UE ma obowiązek automatycznego uznania ich kraju za gospodarkę rynkową do końca tego roku.

15 stycznia: chiński koncern Haier uzgodnił kupno działu AGD od General Electric za 5,4 mld USD. Transakcja, której finalizację przewidziano na połowę 2016 r. ma na celu zwiększenie obecności chińskiej firmy na rynku Stanów Zjednoczonych. Byłoby to jednocześnie największe do tej pory przejęcie w tej branży przez firmę chińską za granicą.

19-23 stycznia: wizyta państwowa Xi Jinpinga na Bliskim Wschodzie. Xi Jinping odwiedził Arabię Saudyjską, Egipt oraz Iran. Xi złożył wizytę na Bliskim Wschodzie po raz pierwszy od objęcia urzędu w 2013 r., jest również pierwszym zagranicznym przywódcą, który odwiedził Iran od czasu złagodzenia międzynarodowych sankcji na ten kraj. Przyjazd Xi do Rijadu i Teheranu nastąpił już po zerwaniu przez Arabię Saudyjską stosunków dyplomatycznych z Iranem na początku stycznia tego roku. Bez względu na zaistniałe okoliczności, szef dyplomacji chińskiej Wang Yi zapewnił o przyjaźni z oboma państwami, która jest wytrwała i sprawdzona jak „sosna w obliczu nadejścia zimy”, czego wyrazem było oficjalne podniesie rangi relacji Chin z AS i Iranem do „kompleksowego partnerstwa strategicznego”.

STATUS RYNKOWY GOSPO- DARKI CHIŃSKIEJ

Komisja Europejska rozpoczęła dyskusję na temat przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej. Decyzja ma zostać podjęta do połowy 2016 r., a jej pozytywne lub negatywne efekty należy rozpatrywać zarówno na płaszczyźnie gospodarczej, jak i politycznej.

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

5 stycznia: uruchomienie chińskojęzycznego programu informacyjnego w telewizji węgierskiej. Od 4 stycznia węgierska telewizja państwowa zaczęła nadawać wiadomości w języku chińskim, które mają ułatwić dostęp do informacji Chińczykom mieszkającym i pracującym na Węgrzech.

13 stycznia: spotkanie asystenta MSZ Chin i sekretarza wykonawczego Sekretariatu ds. Współpracy Chin i EŚW Liu Haixinga z odchodzącą ambasadorką Łotwy w Chinach Ingridą Levrence. Pani Levrence zajmowała stanowisko ambasadora w Pekinie od 2009 r. Nowy ambasador Maris Selga, od ponad 20 lat jest związany ze służbą dyplomatyczną, podczas której pełnił m.in. funkcję ambasadora w Egipcie, przedstawiciela Łotwy przy Lidze Państw Arabskich i obserwatora przy Unii Afrykańskiej.

14 stycznia: w okresie styczeń-listopad 2015 r. eksport z Polski do Chin zwiększył się o 7,8 %, jednak nastąpiło **dalsze pogłębianie się ujemnego salda obrotów handlowych** (o 2,4 mld euro).

15 stycznia: Węgry odkładają plan emisji obligacji państwowych w chińskiej walucie. Wyemitowanie węgierskich obligacji państwowych było jednym z punktów umowy podpisanej w listopadzie ub.r. między premierem Viktorom Orbanem i prezesem Bank of China Tian Guoli. Sprzedaż węgierskich obligacji w RMB miała przyciągnąć chińskich inwestorów, jednak w związku z „zawirowaniami na rynku” strona węgierska wstrzymała realizację przedsięwzięcia. Początkowo zakładano emisję papierów dłużnych na sumę 3 mld RMB.

15 stycznia: wizyta delegacji chińskiej na Łotwie. Podczas wizyty w Rydze, delegacja MSZ Chin pod kierownictwem Wang Wenganga, radcy w Sekretariacie ds. Koordynacji „16+1” omawiała kwestie związane z przygotowaniem przez Łotwę szczytu Chiny-EŚW w 2016 r. Przedstawiciele Chin podkreślili zamiar uruchomienia nowego projektu Bałtyk-Adriatyk-Morze Czarne we współpracy z Łotwą. Natomiast strona łotewska wyraziła gotowość do podjęcia wspólnych inicjatyw w sektorze lotnictwa, począwszy od uruchomienia bezpośrednich połączeń między Łotwą i Chinami.

16 stycznia: węgierska wołowina w Chinach. Do portu Yangshan w Szanghaju przyłynął transport 12 ton mrożonego węgierskiego mięsa wołowego o wartości 70 tys. USD. Wołowina stała się towarem eksportowym do Chin po raz pierwszy od chwili wstąpienia Węgier do UE.

19 stycznia: wystąpienie premiera Bohuslava Sobotki w czeskim senacie. W czasie seminarium poświęconemu współpracy czesko-chińskiej premier Sobotka, stwierdził, że Czechy chcą stać się hubem transportowym między Chi-

nami i Europą. Sobotka wyraził gotowość Czech do udziału w projektach infrastrukturalnych Nowego Jedwabnego Szlaku i przypomniał, że w 2015 r. zostało uruchomione połączenie lotnicze między Pragą i Pekinem, natomiast na 2016 r. planowane jest otwarcie połączenia między Pragą i Szanghajem. Sobotka namawiał również aby chińskie instytucje finansowe sytuowały swoje siedziby w Czechach, czego dobrym przykładem jest otwarcie filii Bank of China w Pradze w roku ubiegłym. Oprócz projektów przemysłowych, Czechy planują również zwiększyć znacząco liczbę chińskich studentów na swoich uczelniach. Jako przykład pożądanej współpracy w dziedzinie edukacji przedstawione zostało Centrum Studiów Chińskich na Uniwersytecie Karola w Pradze oraz Centrum Tradycyjnej Medycyny Chińskiej w Hradec Králové.

20 stycznia: w wieku 92 lat zmarła Věna Hrdlicková wybitna czeska sinolożka i japonistka, badaczka, tłumaczka i pisarka. Profesor Hrdlicková była absolwentką Uniwersytetu Karola w Pradze i Uniwersytetu Harvarda, należąca do pierwszego pokolenia czechosłowackich sinologów po II wojnie światowej. Początkowo przedmiotem jej zainteresowań badawczych była chińska i japońska literatura ustna, natomiast od końca lat 80. jej uwaga zaczęła koncentrować się na badaniu estetyki ogrodów chińskich i japońskich jako złożonego zjawiska kulturowego i ich potencjalnego zastosowania w środowisku europejskim. Pod koniec grudnia 2015 r. prof. Hrdlicková odwiedziła ambasador Chin w Czechach Pani Ma Keping, podkreślając wkład wybitnej badaczki w tworzenie podstaw stosunków dyplomatycznych między ChRL i Czechosłowacją.

20 stycznia: chiński SAJ Electric ogłosił ukończenie budowy elektrowni fotowoltaicznej w Buczynie (woj. dolnośląskie), o mocy 1 MW wyposażonej w 50 inwerterów Suntrio-TL20K. Jest to dotychczas największa inwestycja SAJ w Polsce.

20 stycznia: minister infrastruktury i budownictwa RP Andrzej Adamczyk spotkał się w Warszawie z ambasadorem ChRL w Polsce Xu Jianem. W czasie spotkania strony wyraziły potrzebę pogłębiania współpracy w obszarze infrastrukturalnym w kontekście realizacji inicjatywy „Jeden Pas, Jeden Szlak” oraz „16+1”. Z racji położenia Polski na skrzyżowaniu szlaków transportowych wschód-zachód i północ-południe, bardzo istotna wydaje się inicjatywa stworzenia nowego korytarza transportowego Bałtyk-Morze Śródziemne, który w dalszej perspektywie łączył by się z południową nitką „Nowego Jedwabnego Szlaku” stwarzając możliwości do dalszego zwiększania poziomu wymiany gospodarczej między Chinami i Europą.

20 stycznia: inauguracja Centrum Innowacji PCSS-Huawei w Poznaniu. Centrum zostało powołane na mocy porozumienia podpisanego w czasie wizyty prezydenta Andrzeja Dudy w Chinach w listopadzie ub.r. Otwarcie ośrodka in-

nowacji i klastra obliczeniowego towarzyszyło uruchomienie systemu komputerowego HPC "Orzeł/Eagle" o mocy obliczeniowej 1.4 PFlops, zajmującego 80 pozycję na liście TOP500 najszybszych systemów na świecie. W uroczystości udział wzięli m.in. wojewoda wielkopolski Zbigniew Hoffman, radca ekonomiczno-handlowy ambasady ChRL w Polsce Liu Lijuan oraz menedżer generalny Huawei w Polsce OuYiwei.

27 stycznia: od 30 stycznia sześciodniowy pobyt w Chinach bez wizy. Możliwość podróżowania bez wizy w Szanghaju oraz w prowincjach Zhejiang i Jiangu, dotyczy obcokrajowców z 51 państw, w tym z Polski.

III. WIADOMOŚCI SYCZUAŃSKIE

15 stycznia: promocja niemieckiego przemysłu w Chengdu. Konsulat Generalny Niemiec w Chengdu wydał noworoczne przyjęcie, którego tematem przewodnim była promocja Chińsko-Niemieckiej Platformy Współpracy Przemysłów Kreatywnych (Syczuanu). W spotkaniu wzięło udział ponad 150 przedsiębiorców z Chin południowo-zachodnich i Niemiec, w tym m.in. dyrektor generalny systemu wspólnego użytkowania samochodów (*carshare*) Daimlera "car2go" w Chinach Rainer Backer. Dyrektor Backer przedstawił założenia pilotażowego programu „car2go”, który ma zostać wkrótce uruchomiony w Chongqing.

18 stycznia: urząd Celny w Chengdu ogłosił wyniki w handlu zagranicznym Syczuanu. W 2015 r. ogólna wartość importu i eksportu zagranicznego prowincji wyniosła 319.77 mld RMB (198 mld PLN), co oznacza spadek o 25,8 procent w porównaniu z 2014 r. Według zastępcy Komisarza Celnego Ni Zao, znaczący spadek w handlu zagranicznym Syczuanu spowodowany jest głównie trzema czynnikami: po pierwsze, zastojem popytu zewnętrznego związanego z globalnym spowolnieniem gospodarczym, po drugie spadkiem cen surowców (m.in. rudy żelaza, stali i drewna), po trzecie, dużą zależnością handlu zagranicznego Syczuanu od przemysłu informatycznego. W 2015 roku, tylko układy scalone i laptopy wraz z ich częściami i komponentami zajęły odpowiednio 46% importu i 33,1% eksportu Syczuanu. W raporcie zwrócono również uwagę na dynamiczny wzrost eksportu samochodów produkowanych w prowincji do Stanów Zjednoczonych, co ma stanowić zwiastun ekspansji Syczuanu na rynki państw rozwiniętych.

20 stycznia: PKB Syczuanu w 2015 roku, jako jedynej jednostki szczebla prowincji w Chinach zachodnich, przekroczył po raz pierwszy poziom 3 bilionów RMB (1,86 bln PLN). Wielkość gospodarki Syczuanu liczona w cenach stałych wzrosła o 7,9 procent w stosunku do poprzedniego roku, w tym: pierwszy sektor 367.73 mld RMB (228 mld PLN, wzrost o 3,7%); drugi sektor 1.42932 bln RMB

(880 mld PLN, wzrost o 7,8%), trzeci sektor 1.21326 bln RMB (752 mld PLN, wzrost o 9,4%).

21 stycznia: spotkanie Konsul Generalnej Polski w Chengdu Katarzyny Wilkowieckiej z dyrektorem Wydziału Zagranicznego i Współpracy z Diasporą Chińską rządu Chengdu Lu Shengiem. Tematem rozmów były dalsze działania obu stron na rzecz rozwoju połączenia kolejowego między Chengdu i Łodzią, organizacja „Tygodnia Kultury Polskiej” oraz współpraca w zakresie handlu, inwestycji i kultury.

KOMENTARZ

Z punktu widzenia globalnego ważne będą dyskusje na temat przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej. Jak wiemy Wielka Brytania i Holandia wspierają taką inicjatywę, Niemcy uzależniają swoje stanowisko od kwestii anty-dumpingowych. Węgry i Czechy będą raczej podążały za „głosem niemieckim” a jakie stanowisko zajmie Warszawa?

W kontekście relacji Chin z Europą Środkową i Wschodnią na uwagę zasługuje rozwój stosunków łotewsko-chińskich, którego wyrazem było powierzenie w listopadzie ub.r. Rydze organizacji szczytu inicjatywy „16+1” w 2016 roku. Łotwa jako kraj tranzytowy, zarówno dla transportu lądowego, jak i morskiego jest ważnym punktem logistycznym dla projektu infrastrukturalnego „międzymorza” łączącego za pomocą kolei morskie porty na północy, południu i południowym-wschodzie Europy. Warto przy tym pamiętać, iż Łotwa była wspominana przez stronę chińską jako docelowa destynacja w koncepcji łączenia Pacyfiku i Morza Bałtyckiego.

Mimo starań Węgier i Polski, na lidera współpracy w grupie „16+1” wyrastają Czechy, które zaczynają czerpać korzyści finansowe z resetu w stosunkach z Chinami, który nastąpił w 2014 r. Starania Czech zostały potwierdzone w 2015 r. w Pekinie przez udział prezydenta Miloša Zemana w paradzie z okazji 70-lecia zakończenia II wojny światowej, jako jedyne przywódcy z państw zachodnich. Szacuje się, że chińskie firmy zainwestowały w roku ubiegłym Czechach blisko 10 mld koron (1,65 mld PLN), w tym m.in. przejęły 50% udziałów w klubie Slavia Praga, a także nabyły udziały w czeskich mediach, liniach lotniczych oraz Browarach Lobkowicz. Memorandum podpisane między oboma krajami w ubiegłym roku w Pekinie, otwiera możliwości współpracy w dziedzinie infrastruktury, energii nuklearnej, produkcji samochodów i samolotów, a także w R&D (m.in. w nano – i biotechnologii).

W odniesieniu do Syczuanu warto odnotować rekordowe PKB prowincji w 2015 r. Dane statystyczne pokazują również, że struktura lokalnej gospodarki podlega systematycznemu unowocześnianiu: udział pierwszego sektora (głównie rolnictwa) w 2015 r. wyniósł 8.2%. O wysiłkach modernizacyjnych Syczuanu świadczy także zainteresowanie lokalnych władz systemem *car-sharingu*, który w szerszej perspektywie może stanowić częściową alternatywę dla prywatnych samochodów w zatłoczonych chińskich metropoliach, przynosząc korzyści transportowe, ekonomiczne i środowiskowe. W kontekście nowych technologii należy obserwować współpracę chińsko-niemiecką co potwierdza promowanie Chińsko-Niemieckiej Platformy Współpracy Przemysłów Kreatywnych w Syczuanie.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

